

ΑΠΟΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΑΥΤΟΟΡΓΑΝΩΣΗ

Ο βίος του ανθρώπου ταλανίζεται από τις δυνάμεις που ασκούνται επ' αυτού εξαιτίας δυο κυρίαρχων καταστάσεων, **της εντροπίας** (αταξία - αποδιοργάνωση) και **της αρνητικής εντροπίας** (τάξη - οργάνωση). **Οι δυνάμεις της εντροπίας** λόγω της φύσης τους, **ωθούν** συνήθως, την ανθρώπινη **ύπαρξη σε άσχημα ως οδυνηρά αποτελέσματα** και στη φθορά γενικότερα. Σε αντίθεση, **τα καλύτερα δυνατά αποτελέσματα** στη ζωή του ανθρώπου και η ίδια η ζωή **αναμένονται** από τις δυνάμεις που ενεργούνται σε περιβάλλον **όπου επικρατεί η αρνητική εντροπία**. Αν και θεωρητικά οι δυο αυτές κυρίαρχες καταστάσεις είναι εκ διαμέτρου αντίθετες, **η σχέση τους** στην πράξη, **δεν είναι απλά γραμμική**. Είναι **πολυεπίπεδη, πολυσύνθετη, αλλά και υπαρξιακή**, καθώς η αταξία δεν μπορεί να υπάρξει χωρίς την τάξη, αλλά ούτε και η τάξη χωρίς την αταξία.

Με δεδομένη ως συνθήκη, τη συνύπαρξη της αταξίας με την τάξη, **είναι εύλογο να αναζητηθούν το πλαίσιο, οι κανόνες, τα όρια, οι επιμέρους αναλογίες** και ό,τι άλλο θα πρέπει να διέπει την κοινή δράση τους. **Υπό το πρίσμα όμως, της θετικής προσφοράς** των τελικών παραγώγων στο σύστημα εντός του οποίου αυτές εξασκούνται. **Αν πάρουμε για παράδειγμα τη θάλασσα** θα παρατηρήσουμε **την αρμονική συνύπαρξη** του μεγάλου βαθμού αταξίας της, με έναν υψηλό βαθμό οργάνωσης που φανερώνεται από την ύπαρξη και τη διατήρηση της ζωής εντός αυτής και όχι μόνο. **Η αταξία** ναι μεν υπάρχει, αλλά **είναι εντεταγμένη εντός του γήινου αυτοοργανούμενου πλαισίου, δαμάζεται από τους φυσικούς κανόνες και περιορίζεται από τα σύνορα** του απέραντου γαλάζιου με τη στεριά, έτσι όπως έχουν τεθεί τόσο θαυμαστά από τον Δημιουργό του Σύμπαντος.

Όταν η αταξία βγει εκτός πλαισίου, ή παραβιάσει τους κανόνες ή ξεπεράσει τα όρια, ανατρέπεται η αρμονία και αυξάνονται τα αρνητικά παράγωγα εις βάρος των θετικών. **Η κλιματική αλλαγή π.χ. αυξάνει την αταξία** όχι μόνο στα συστήματα που εμπεριέχουν τη θάλασσα ως υποσύστημά τους, αλλά και **στην ίδια τη θάλασσα. Τη θέτει εκτός του γήινου πλαισίου** (εκτός των κανονικών συνθηκών ανάπτυξης και συντήρησης της ζωής επί της Γης). **Προκαλεί διασάλευση των φυσικών κανόνων** (τα ακραία καιρικά φαινόμενα δεν ακολουθούν πλέον τα μέχρι τώρα φυσικά πρότυπα), και την **ωθεί σε παραβίαση των ορίων** της θάλασσας με τη στεριά (αύξηση της στάθμης της θάλασσας και υπερκάλυψη τμημάτων της στεριάς).

Κατά τον ίδιο τρόπο **μπορούμε να παρατηρήσουμε την αρμονική ή ασύμμετρη συνύπαρξη της εντροπίας και της αρνητικής εντροπίας σε διάφορα συστήματα**, καθώς και το πρόσημο της συνισταμένης επίδρασης επ' αυτών. **Υπάρχει δηλαδή μια άτυπη μεταβατική ιδιότητα η οποία με τη βοήθεια της ευρείας σκέψης, του οραματισμού και της φαντασίας δύναται να μεταφέρει την παρατήρηση** αυτής της μορφής **σε ανθρωποκεντρικά συστήματα**. Συστήματα κοινωνικά, πολιτικά, εκπαιδευτικά, καλλιτεχνικά, και γενικά εξωγενή και ενδογενή συστήματα **εντός των οποίων ο άνθρωπος σκέπτεται, αισθάνεται και ενεργεί**.

Αν εξετάσουμε τη λειτουργία και τα αποτελέσματα (αρνητικά ή θετικά) αυτών των συστημάτων **υπό ένα πρίσμα εντροπίας - αρνητικής εντροπίας, μπορούμε να απλοποιήσουμε πολυσύνθετα μοτίβα** δράσεων και αντιδράσεων. **Η απλοποίηση αυξάνει τις πιθανότητες κατανόησης** των μοτίβων και ως εκ τούτου **διευκολύνει την αναγνώριση τρόπων παρέμβασης** προς μείωση ή παύση των αρνητικών αποτελεσμάτων και διατήρηση ή αύξηση των θετικών. Βέβαια **σημαντικό ρόλο** στην όλη φιλοσοφία, **παίζει η ικανότητα ομαδοποίησης δράσεων και αντιδράσεων** εντροπίας και αρνητικής εντροπίας αντίστοιχα, κατά παρόμοιο τρόπο με αυτόν που χρησιμοποιήθηκε παραπάνω στο παράδειγμα της θάλασσας.

Επιπρόσθετα η παρατήρηση δια του πρίσματος εντροπίας - αρνητικής εντροπίας διευκολύνει τη σύγκριση του ίδιου ή παρόμοιων συστημάτων σε περιστάσεις του παρελθόντος, με αντίστοιχες στο παρόν και στο μέλλον. Και σε αυτή την περίπτωση η προσπάθεια έγκειται στην αναγνώριση εντός ενός συστήματος, στοιχείων αταξίας ή τάξης που οδήγησαν κατά το παρελθόν, σε αρνητικά ή θετικά αποτελέσματα, και η σύγκρισή τους με τα αντίστοιχα στοιχεία του ίδιου ή παρόμοιου συστήματος στο παρόν ή στο μέλλον. Οπότε, αν η εικόνα του παρελθόντος ήταν καλύτερη ή χειρότερη με αυτή του παρόντος ή την επιδιωκόμενη στο μέλλον, μπορούμε να προβούμε σε διορθώσεις ή να διατηρήσουμε την υφιστάμενη κατάσταση ή σχεδίαση.

Η επέτειος της 25ης Μαρτίου 1821, αποτελεί μια πολύ καλή ευκαιρία εφαρμογής της μεθοδολογίας εντροπίας – αρνητικής εντροπίας για μια σύγκριση του τότε με το σήμερα, και την ανίχνευση της ανάγκης για διορθώσεις ή όχι. Για τις ανάγκες εφαρμογής της εν λόγω μεθοδολογίας, ως σύστημα αναφοράς – σύγκρισης επιλέγεται το έθνος, λόγω της διαχρονικότητάς του. Ως πλαίσιο κρίνεται καταλληλότερο το γεωπολιτικό, αφού εμπεριέχει το έθνος ως σύστημα. Ως κανόνες τίθενται η ενότητα, η ειρήνη, η ελευθερία, η δικαιοσύνη και η δημοκρατία. Τέλος, ως όρια λαμβάνονται αυτά που διαμορφώνονται από την ιστορία, τις παραδόσεις, τα ήθη και έθιμα, τη γλώσσα, την πίστη και κάθε άλλο ιδιαίτερο χαρακτηριστικό του έθνους.

Ανοίγοντας στη συνέχεια, παράθυρο στο παρελθόν μεταφερόμαστε στην κατάρτηση των εδαφών της Ανατολικής Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας (Βυζαντινής) από τους Οθωμανούς. Τότε το γεωπολιτικό πλαίσιο ανατράπηκε βίαια. Το σκοτάδι της δουλείας σκέπασε τα πάντα καταπατώντας κάθε κανόνα και παραβιάζοντας τα όρια του έθνους ως συστήματος, τα οποία και επιδιώχθηκε να αλλοιωθούν ή να διαγραφούν ολοσχερώς. Η εντροπία με τη μορφή της αποδιοργάνωσης και φθοράς του έθνους δρούσε σχεδόν ανεμπόδιστα για τέσσερις περίπου αιώνες. Παρόλα αυτά, η αρνητική εντροπία αν και σε μειονεκτική θέση, υποστηρίχθηκε από την έμφυτη ικανότητα αυτοοργάνωσης του έθνους και συνεισέφερε στη διατήρηση των εθνικών δεσμών, έστω και σε χαλαρή μορφή.

Προς το τέλος της περιόδου των τετρακοσίων χρόνων σκλαβιάς η αρνητική εντροπία αυξήθηκε -στηριζόμενη αποκλειστικά και μόνο στις εθνικές δυνάμεις αυτοοργάνωσης - ενώ η εντροπία έχασε έδαφος και συνέχιζε να δέχεται περιοριστικές πιέσεις. Οι δυνάμεις αυτοοργάνωσης εκδηλώθηκαν πρώτα στο πνευματικό πεδίο με τους Δασκάλους του Γένους, και μετέπειτα, στο φυσικό πεδίο με τους ήρωες – μαχητές της ελευθερίας. Από δε την έναρξη της επανάστασης μέχρι την ανεξαρτησία και στη συνέχεια μέχρι την επέκταση του έθνους μας στα σημερινά γεωγραφικά σύνορα, η προσπάθεια περιορισμού και ελέγχου της εντροπίας αποτελούσε ένα συνεχή αγώνα, με επιτυχίες αλλά και αποτυχίες.

Συγκρίνοντας τώρα το σύστημα του έθνους της εποχής του '21 με το σημερινό, η κατάσταση κάθε άλλο παρά ασφαλής μπορεί να χαρακτηριστεί. Το γεωπολιτικό πλαίσιο απειλείται από τον ίδιο εχθρό. Οι κανόνες τίθενται συνεχώς υπό αμφισβήτηση, τόσο από εξωτερικούς εχθρούς, όσο και εσωτερικούς που ενσυνείδητα ή και ασυνείδητα τοποθετούνται απέναντι στην έννοια και την ουσία του έθνους. Η μεγαλύτερη όμως, εξασθένιση του έθνους ως συστήματος, λαμβάνει χώρα στα όριά του. Η ιστορία αλλάζει, οι παραδόσεις - τα ήθη και έθιμα χάνονται, η γλώσσα αλλοιώνεται, η πίστη σβήνει, η αρνητική εντροπία της αυτοοργάνωσης ατονεί και η συνισταμένη των δυο αντιθέτων δυναμικών επιδράσεων χάνει μέρα με τη μέρα της θετικές της τιμές και πλησιάζει προς το μηδέν αν όχι στις αρνητικές τιμές της.

Ελπίζουμε και ευχόμαστε **το έθνος μας**, λαμβάνοντας παράδειγμα και μήνυμα από τους αθάνατους ήρωες του 1821, **να ενεργοποιήσει τα αντανακλαστικά της αυτοοργάνωσής του και να καταφέρει και πάλι, να περιορίσει και να ελέγξει αποτελεσματικά, την εντροπία της αποδιοργάνωσης και της φθοράς του.**

ΖΗΤΩ Η ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ 1821
ΖΗΤΩ ΤΟ ΕΘΝΟΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΖΗΤΩ Η ΕΛΛΑΣ

24 Μαρτίου 2026
Στέλιος Κάλφας